

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ
24

YASAMA YILI
3

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

2 Mayıs 2013 Perşembe

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU
GÖRÜŐME TUTANAKLARI

2 Mayıs 2013 Perşembe

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/771)	1:20

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:20
Gönül BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin)	1
Yadigar GÖKALP İLHAN (SGK Başkanı)	2:6, 7, 9
Öznur ÇALIK (Malatya)	6
Binnaz TOPRAK (İstanbul)	7:9
Nurdan ŞANLI (Ankara)	7
İsmet YILDIZ POLAT (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdür Yardımcısı)	8
Madde 1	10
Binnaz TOPRAK (İstanbul)	10:11, 17:19
Yadigar GÖKALP İLHAN (SGK Başkanı)	11, 12:17, 19:20
Öznur ÇALIK (Malatya)	14:15, 20
Tülay KAYNARCA (İstanbul)	15:16

Açılma Saati: 11.06
Kapanma Saati: 12.16

2 Mayıs 2013 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.06

BAŞKAN: Azize Sibel GÖNÜL (Kocaeli)

BAŞKAN VEKİLİ: Binnaz TOPRAK (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Öznur ÇALIK (Malatya)

SÖZCÜ: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

KÂTİP: Mesut DEDEOĞLU (Kahramanmaraş)

0

BAŞKAN – Değerli Milletvekilleri, yeterli çoğunluğumuz vardır.

24'üncü Dönem Üçüncü Yasama Yılı'nın 9'uncu Toplantısını açıyorum.

Değerli milletvekilleri, Başkanlık sunuşlarından önce, bu yasama yılında yapmayı planladığımız, özellikle izleme eylemini gerçekleştirdiğimiz bölge toplantılarımıza Mayıs ve Haziran ayı içerisinde, daha önce ertelediğimiz, yasama faaliyetlerinden dolayı ara koyduğumuz bu faaliyetlere devam edelim diye düşünüyoruz. Bu konuda, bölge toplantılarından daha önce yapmayı planladığımız Ağrı, Mardin, Antalya ve Adana bölgeleriyle ilgili, bölge toplantılarının tarihleriyle ilgili bir bilgi vermek isterim. Adana, Mersin, o bölgeyle ilgili bölge toplantısı yapılması konusunda o bölgenin hazır olduğunu ve bizi beklediklerini söylediler. Mayısın ikinci haftası ya da Mayısın üçüncü haftası; 17, 18'i ya da 10'u, 11'i gibi tarihler uygun oluyor. Şimdi, bu tarihlerde bir hafta Anneler Günü'ne denk gelen hafta olduğu için, bir de Mardin'deki toplantıyı 17, 18'i gibi yaparız demiştik ama onu daha sonraki haftaya erteleyelim dediğimizden dolayı 17-18 Mayıs'ta Adana'yı yapalım, ondan sonraki hafta ya da iki hafta sonra, 31 Mayıs-1 Haziran Mardin, 21-22 Haziran Ağrı, uygun mudur?

GÖNÜL BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin) – Uygundur.

BAŞKAN – Ondan sonraki hafta da, Meclis kapanmadan, 1 Temmuzdan önce 28-29 Haziranda da Antalya şeklinde bunları ajandamıza not edelim.

Bu bölge toplantılarında, aslında gittiğimiz her bölgede, özellikle toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik gerek seçilmişlerin gerek atanmışların bu konuyla ilgili neler yaptıklarını, o bölgelerin, işin içinde kalkınma ajansları, üniversitelerin, il müdürlüklerinin yani valiliklerin, belediye başkanlıklarının, sivil toplum kuruluşlarının olduğu toplantılar düzenliyoruz ve o bölgenin, illerin bu konudaki durumlarını ortaya koyduğumuz, tespit ettiğimiz ve hangi alanlarda eksikliklerin olduğu çalışmalarını yapıyoruz ve bunları bir raporlayıp tüm bölgeleri artık bu yasama yılının sonunda devam

ederek bir rapor hâlinde sunmayı da planlıyoruz. Bu izleme açısından önemli bir toplantı. Onun için, herkesin ajandasında bu tarihlerin olması bizim için önemli.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi Birleşmiş Milletlerle Abant'ta bir toplantı yapmıştık, "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Parlamento İhtiyaç Analizi Çalıştayı" bir öz değerlendirme toplantısı yapmıştık. Bunun raporlarını sizlere dağıttım toplantı öncesinde. Bu gündemle birlikte size dağıtıldı ama ulaşmayan varsa gene bu toplantıda sizlere dağıtım. Bunu bir gündeme almak istiyorum ve gündemimizin 2'nci maddesindeydi bu, bunu 1'inci madde olarak görüşelim.

Sayın Bakanımız katılacak mı, katılamayacak mı?

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Sayın Başkanım, katılmaya çalışacaklar ama henüz diğer toplantıdan çıkmadılar, şu anda yolda değiller, yani henüz diğer toplantıdadalar.

BAŞKAN – Tamam.

O zaman, biz yine gündemin 1'inci maddesiyle 2'nci maddesini yer değiştirelim. Bakan Bey gelirse de kanun görüşmesi ne yetmiş olur.

Ben gündemin 2'nci maddesi olan bu konunun, toplumsal cinsiyete duyarlı Parlatentonun ihtiyaç analiziyle ilgili olan maddeyi 1'inci madde olarak öneriyorum, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, bildiğiniz gibi, Birleşmiş Milletler Kadın, toplumsal cinsiyete duyarlı Parlatentonun dünya iyi örnekleri ve Türkiye Parlatentosunda ihtiyaç analizi ve öz değerlendirmeyle ilgili bir toplantı gerçekleştirmişti. Şimdi, bununla ilgili, 22 Mayıs'ta -bunu da ajandanıza lütfen not edin- Rixos Otel'de dünya parlatentolarında iyi örneklerin anlatılacağı, analizinin yapılacağı bir toplantı gerçekleştireceğiz. Bu, akşam Genel Kurul saatinden sonra olacak ya da yedi gibi falan yaparız tahmin ediyorum, saatini daha sonra belirleriz ama 22 Mayıs bu maksatla belirlediğimiz bir gün.

Bizim genel olarak bu rapordan, bu çalışmadan, bu ihtiyaç analizi çalıştayımdan ya da öz değerlendirmesindeki maksadımız, genel olarak Medisteki kadınların durumu, Mediste toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için yapılan ya da yapılması öngörülen iç planlar, yasal çerçeve, Medis çalışmalarında toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana akımlaştırılması, iç politika, usuller, Medis kültürü gibi başlıklar bu konuda ön plana çıkmıştı. Bildiğiniz gibi, kadın milletvekili sayısının oranları, komisyonlardaki kadın sayısı, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki idari kadrolardaki üst düzey yönetici olarak görev yapan kadınların sayısı, bunların geliştirilmesi, artması hususunda yıllara göre bir karşılaştırma da yapmıştık.

Bu çalışmaların yasal ve anayasal dayanaklarına değindikten sonra, toplumsal cinsiyet eşitliği için KEFEK'in oluşturabileceği eylem planı ve stratejik planla ilgili bu çalışmalardaki önem ortaya çıkacak.

Bunun yanı sıra, iç planların, politikalarda toplumsal cinsiyet eşitliği analizinin yapılması, altyapının hazırlanması ve Medisin toplumsal cinsiyete daha duyarlı olması için nasıl bir eylem planı

hazırlanabilir gibi başlıklarla çalışmıştık. Bildiğiniz gibi, Genel Sekreterlik de bu konuda çalışmaya katkı vermişti ve bu seneki Genel Sekreterin hazırladığı eylem planında özellikle kadın çalışanların statülerinin güçlendirilmesi ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi, sayılarının artırılması gibi bir maddenin de stratejik eylem planında yer aldığını burada söylemek istiyorum. Aslında bu çalışıydan sonra Meclisin kendi eylem stratejisinde, özellikle Genel Sekreterliğin eylem stratejisinde ilk defa kadınlara yönelik bir maddenin yer aldığını buradan da duyurmak istiyorum.

Yine bunun değerlendirmesini yapacağız. Ben raporları size dağıtacağım. Bununla ilgili elinde rapor olup da görüş bildirmek isteyen milletvekili arkadaşlarımız varsa da onlara söz vermek isterim.

O zaman yazılı olarak alayım ben bu raporla ilgili görüşleri. Haftaya 9 Mayıs Perşembe gününe kadar görüşleri iletebilirsiniz raporla ilgili. Dünya örneklerini de dinledikten sonra, ertesi gün de gene bunun bir iç değerlendirmesiyle ilgili, özellikle stratejik eylem planının ortaya konulmasıyla ilgili bir toplantı daha gerçekleştirebiliriz.

O zaman, gündemimizde yer alan kanun tasarısının görüşmelerine geçmek istiyorum.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuza ulaşmıştır. Bu kanunu Plan ve Bütçe Komisyonu esas komisyon olarak görüşecektir, biz tali komisyon olarak görüşeceğiz. Esas Komisyon salı günü gündeme alacağı için bu perşembe raporunu hazırlayıp esas Komisyona bildirmemiz gerekiyor.

Şimdi, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın öncelikle genel gerekçesini okutmak istiyorum:

Genel Gerekeç:

Sosyal güvenlik uygulamalarında süreç içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçlara cevap vermek amacıyla bazı düzenlemelere ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda;

- Sadece yükseköğrenim sebebiyle değil diğer öğrenim sebepleri ile gelen yabancı uyruklu öğrencilerin de talepleri hâlinde genel sağlık sigortalısı olmaları,

- 18 yaşına kadar vatandaşlarımızın herhangi bir şart aranmaksızın sağlık yardımı alabilmesi ve genel sağlık sigortası kapsamını düzenleyen maddeye hükmün taşınması,

- 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu kapsamındaki kişiler ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında sayılan kişilerin gelir testine tabi olmaksızın genel sağlık sigortalısı,

- Ülkemizde 1 yıldan fazla ikamet izni ile ikamet eden yabancı uyrukluların genel sağlık sigortalısı olmaları zorunlu olmaktan çıkarılarak isteğe bağlı hale getirilmesi,

- Sağlık hizmeti için Kurumca ödenecek bedellerin belirlenmesinde, sağlık hizmeti satın alınan üniversiteler ile özel hastanelerin de katkılarının sağlanması ve karar mekanizmasının şeffaflığının artırılması,

- Sözleşmeli özel sağlık hizmeti sunucuları ve vakıf üniversitesi hastanelerinin daha fazla ilave ücret alabilmeleri,

- Kamu üniversite hastanelerinde, kişilerin tercihleri doğrultusunda öğretim üyelerince verilen sağlık hizmetlerinden ilave ücret alınması uygulaması,

- Sağlık hizmeti sunucularının fatura ve eki belgelerinin fatura teslim tarihinden itibaren üç ay içinde incelenerek avans hesabı kapatılmayanlardan bu süreden sonra incelemeleri tamamlananlara tahakkuk ettirilen faiz tutarlarının terkin edilmesi,

- İlgili kamu kurum, kuruluşu ve sosyal taraflara genel kurul için gerekli hazırlıkları yapabilmesi için yeterli sürenin bırakılması,

- 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan beş puanlık indirim paralel olarak, çalıştırılmak üzere yurt dışına götürülen Türk işçiler için ödenmesi gereken genel sağlık sigorta primlerinin işveren hissesinden beş puanlık indirim uygulanması, ayrıca yurt içinde uygulanan beş puanlık indirim ilave olarak asgari sigorta primine esas kazanç üzerinden indirim uygulanması ve uygulanacak teşvik sisteminin usul ve esaslarını belirleme yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi,

hususlarına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Diğer taraftan;

- KİT sözleşmeli personeli ile yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde, mesai saatleri dışında fazla çalışma yapan personele fazla çalışma ücreti ödenmesini teminen düzenleme yapılmakta,

- 5543 sayılı İskan Kanununun geçici 4 üncü maddesi uyarınca mahallinde göçer olarak adlandırılanların hak sahiplerinin iskan edilecekleri taşınmaza ilişkin düzenleme yapılmakta,

- 23/6/1997 tarihinden önce yatırım programına alınmış olup, planlama aşaması geçmiş olan veya ihalesi yapılmış olan veya üretim veya işletmeye başlamış olan projeler ile bunların gerçekleştirilmesi için zorunlu olan yapı ve tesislerin Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışında olduğu hükme bağlanmakta,

- Gerçek ve tüzel kişilerce sahip olunan para, döviz, altın, hisse senedi, tahvil ve diğer menkul kıymetlerin Türkiye'ye getirilmesi, taşınmazların kayda alınması suretiyle milli ekonomiye kazandırılması; sahip olunan söz konusu kıymetlerin banka ve aracı kurumlara ya da vergi dairelerine bildirilmek ve cüzi bir oranda vergi ödenmek suretiyle kayda alınması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Tasarının tümü üzerinde görüşmeleri açıyorum.

Tasarı hakkında Komisyonu bilgilendirmesi için Hükümet temsilcilerine söz vermek istiyorum.

SGK Başkanı Sayın Yedigörmüş Gökalp İlhan, böyle güzel bir genel müdürlüğün başında bir kadın yönetici olarak atanmanızdan dolayı duyduğumuz heyecanı ve mutluluğu öncelikle dile getirmek istiyorum ve tebrik ediyorum Komisyon adına. Başarılar diliyorum.

Söz sizde, buyurun.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri, sayın milletvekillerim, Bakanlık ve kurumlarımızın değerli bürokratları, değerli katılımcılar; öncelikle kurumum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Güzel dileklerinizden ötürü, desteklerinizden dolayı da çok teşekkür ediyorum. Beklentileri boşa çıkarmayacağımı ümit ediyorum. Bu yönde çalışmalarımı yoğun bir şekilde sürdürüyorum.

Geçmiş dönemlerde başta sağlık, emeklilik ve hizmetlerin sunumu olmak üzere sosyal güvenlik alanında yaşanan çeşitli zorluklar ve sıkıntılar sebebiyle tabii ki yeni bir sosyal güvenlik sisteminin oluşturulması hem ülkemiz hem vatandaşlarımızın refahı ve huzuru açısından zorunluluk hâline gelmişti. Bu bağlamda, tabii hem dünyada hem ülkemizde yaşanan gelişmelere paralel olarak sosyal güvenlik hizmetlerini en iyi şekilde sunabilmek ve geçmişteki hatalarımızdan ders alarak geleceğin ihtiyaç ve beklentilerine cevap verebilmek amacı ile tabii ki reformu, sosyal güvenlik reformunu hayata geçirdik. Bu reformla birlikte hepimizin bildiği gibi tabii ki üç sosyal güvenlik kurumunu tek çatı altında birleştirdik. Tabii ki farklı niteliklerde hizmet veren kurumların mevzuatı tekleştirilmiş oldu. Genel sağlık sigortası kapsamında tüm ülke nüfusu yine tek sağlık şemsiyesi altında toplandı ve tek bir emeklilik sistemi oluşturuldu. 7'den 70'e herkesi ilgilendiren bir kurum olması, hizmetlerinin herkesi ilgilendiriyor olması ve ülkemizde yaşanan gelişmelere paralel olarak da kurumun sürekli kendini yenilemesi, buna bağlı olarak da tabii ki mevzuat altyapısını da değiştirmesi, yenilenmesi, zaman zaman revize etmesi büyük önem arz etmekte. Bunlar aslında bir anlamda bu devasa reformun uyumlaştırma, sürece uyumlaştırma, yeni koşullara uyumlaştırma ve tabii ki zaman içerisinde uygulamalarda ortaya çıkan zorlukları da bu şekilde düzenlemelerle aşabilme açısından yeni mevzuat düzenlemelerine ihtiyaç duyulabiliyor. Bu sebeplerle, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında kısaca bilgi arz etmek istiyorum.

Bu tasarının kurumumuzu ilgilendiren ilk 7 maddesi. Bu 7 maddeyle 18 yaş altındaki çocuklarımızın herhangi bir şart aranmaksızın sağlık hizmeti alabilmeleri; yine yabancı uyruklu öğrenciler ile ülkemizde bir yıldan daha fazla ikamet eden yabancıların genel sağlık sigortalısı olması hususunda onlara bir seçim hakkı tanınarak bunun isteğe bağlı hâle getirilmesi; kurumumuzca satın alınan sağlık hizmetlerinin belirlenmesi hususunda paydaşlarımızın da katkılarının sağlanması ve karar alma mekanizmalarımızın şeffaflığının artırılması amacıyla sağlık hizmetlerindeki fiyatlandırmaları tespit ettiğimiz komisyona ek üyelerin ilave edilmesinin sağlanması; özel sağlık hizmeti sunucuları ile vakıf üniversitelerince alınan ilave ücretler ile ilgili yeni bir düzenleme yapılması, yine 2547 sayılı

Yükseköğretim Kanunu'na tabi olarak görev yapan öğretim üyelerince mesai saatleri dışında sunulacak sağlık hizmeti ve ilave ücret konusunda düzenleme yapılması, yurt dışında işçi çalıştıran işverenlerin de bugüne kadar yurt içindeki işçi çalıştıran işverenlerin sahip olduğu 5 puanlık sigorta prim teşvikinden yararlanması ve yine, yurt içinde uygulanan 5 puanlık prim indirimi teşviki uygulaması kapsamında Bakanlar Kuruluna 6 puana kadar indirim oranı, indirimin süresi ve uygulanacak illeri belirleme yetkisinin verilmesi, sağlık hizmeti sunucularının faturalarının iş yükü nedeniyle ve özellikle sosyal güvenlik reformunun yeni uygulamaya geçtiği yıllarda yeterli personelin bulunmaması ve henüz kurumsallaşmanın ve teşkilatlanmanın tam olarak yeterli düzeyde sağlanamamış olmasından kaynaklanan sebeple ve aşırı iş yükü nedeniyle zamanında incelenemeyen faturalardan dolayı tahakkuk ettirilmiş olan faizlere ilişkin bir düzenleme yapılması ve son olarak da kurumumuzun stratejilerini belirleyerek politikalarına yön veren Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Kurulunda temsilcisi bulunan kamu kurum ve kuruluşlarıyla sosyal taraflara Genel Kurul toplantılarına daha iyi hazırlık yapabilmeleri amacıyla bir süre verilmesine ilişkin ilave bir düzenleme hususunda bu çalışma planlanmıştır.

Bakanlığımız ve ilgili kuruluşların değerli katkılarıyla saygıdeğer Komisyonun görüş ve müzakeresine arz olunan tasarinin ülkemiz ve vatandaşlarımız için hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Soru sormak, söz almak isteyen milletvekilimiz var mı?

Buyurun Sayın Çalık.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Başkanım, benim, özellikle, söz almamın en önemli gerekçesi: Türkiye’de kadının yönetim kademesindeki adının azlığından bahisle, tüm Türkiye’yi ilgilendiren ve 75 milyon vatandaşımızı ilgilendiren bir kurumun başına, Sosyal Güvenlik Kurumunun başına bir kadının atanmış olması. Yeşil kartlı hastalarımızı, SSK’lı hastalarımızı, BAĞ-KUR’lularımızı tek çatı altında toplarken bunun başına bir kadının gelebileceğini Türkiye’de tasavvur etmek çok zordu ve biz bu manada tüm yetkiyi bir hanımefendiye -Yadigar Hanım’a- teslim etmiş vaziyeteyiz. Ben bu vesileyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Faruk Çelik’e çok teşekkür ediyorum. Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu olarak bu teşekkürlerimizi iletirken başarılarınızın da yeni kadın yöneticilere vesile olacağına olan inancım, özellikle, yaşamızın şimdiden hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

0-18 yaş çocuklarımızla ilgili olarak düzenleme zaten geçmiş dönemden bugüne devam etmekteydi ve Türkiye bu iyi örneğini diğer dünya devletlerine de deneyim olarak aktarıyor. Yabancı uyruklu öğrencilerimizle ilgili talep şimdiye kadar bize çok ciddi manada geliyordu ve bu vesileyle de bu da ciddi bir eksik olarak iletilmişti. Bunun telafisi yapılıyor ve özellikle hekimlere yönelik, yüksek hocalarımızın artık hastanelere geri dönüşümünü sağlayacak, “part-time uygulama” da diyebileceğimiz

yeniden muayene edebilecekleri, hocaların üniversiteye dönüşünü sağlayacak bu yasanın bizim için de çok ciddi katkı sunacağını düşünüyorum.

Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Başka söz almak isteyen?

Sayın Toprak, buyurun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bu Tanık Koruma Kanunu kapsamındaki kişilerin genel sağlık sigortasına alınması bu gizli tanıkları da kapsıyor mu?

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Evet efendim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bu gizli tanık müessesesinin bu kadar korunmaması gerekir çünkü gerçekten de bir problem hâline geldi Türkiye’de bu gizli tanık meselesi. Yani birisi aleyhinizde gizli tanıklık yapıyor, kim olduğunu bilmiyorsunuz, mahkemede yüzleşmiyorsunuz ve o gizli tanığın tanıklığıyla bilmem kaç yıl ceza alabiliyorsunuz. Bunun gerekçesini ben öğrenmek istiyordum, neden böyle? Yani açık tanığı anlıyorum. Bir olaya tanık olmuş, dolayısıyla devlet onu koruyor ama bu gizli tanık işi anlaşılacak bir şey değil. Hiçbir doğru dürüst hukuk devletinde de bu kadar çok gizli tanık kullanılmıyor.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Evet efendim, teşekkür ediyorum.

Öncelikle şunu belirtmeliyim: Bütün gizli tanıklar bu kapsamda değil, savcının karar vereceği yani koruma altına alınmasına karar vereceği tanıklar bu kapsamda. O yüzden, tümünü kapsayan bir düzenleme değil.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama -pardon- zaten bütün gizli tanıklar savcının koruma altına aldığı tanıklar değil midir? Gizli tanık o demek. Yani, gizli olduğuna göre koruma altına alınıyor, kim olduğu belli edilmiyor.

BAŞKAN – Evet, Nurdan Hanım...

NURDAN ŞANLI (Ankara) – Şimdi, bu sigorta kapsamından bahsederken, işte, bir yıl süreyle ülkemizde kalan yabancılara da bir seçenek hakkı veriliyor gördüğüm kadarıyla, isteğe bağlı sigortalı olabilecekler. Şimdi, üniversite hastanelerimizde doktorlarımız var, bunlar yurt dışından geliyorlar, özel sözleşmeyle üniversitelerde görev yapıyorlar. Bunların sağlık sigortaları yok, herhangi bir ücret de almadan çalışıyorlar ihtisaslarını alana kadar. Bunlara da aynı bu sigortadan kullanma ya da yararlanma hakkı verilebilecek mi, onlar da bu kapsam içerisindeler mi? Çünkü, geçenlerde bir grup bu durumdaki doktor bana gelip sormuştu ama şuraya baktığımda sanki onlar da bu kapsamın içerisinde isteğe bağlı olarak olacak gibi görünüyor. Öyle midir?

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Sizin söylediğiniz gibi, bu madde bu kişileri de kapsayacak, evet ama hani “Daha netleştirilsin.” gibi bir şey, “Metin üzerinde değişiklik yapılınsın.” önerisi olursa yani onu bilemiyorum, tabii, değerlendirilebilir ama kapsama altındalar.

NURDAN ŞANLI (Ankara) – Onların da bir sene süreyle burada görev yapmış olmaları gerekiyor anladığım kadarıyla.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Evet efendim.

NURDAN ŞANLI (Ankara) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Şimdi, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yardımcımız İsmet Polat Hanım burada. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün bu konudaki, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bu kanunla ilgili, özellikle 6284 sayılı Kanun kapsamına giren kişilerin genel sağlık sigortasına alınması kapsamındaki görüşlerinizi almak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI İSMET YILDIZ POLAT – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım ve sayın değerli milletvekillerim; tasarımı incelediğimizde 6284'e paralel bir düzenleme yapıldığını görüyoruz. Birtakım hükümler çıkmış yani daha doğrusu birtakım ifadeler çıkmış -hüküm demeyeyim de birtakım ibareler çıkmış- ancak uygulamaya yönelik ciddi bir sıkıntı getirmeyeceğini düşünüyoruz, olumlu değerlendiriyoruz o açıdan da.

BAŞKAN – Bunda uygulamadaki sıkıntı neydi, ondan bahseder misiniz?

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI İSMET YILDIZ POLAT – Uygulamada, kadınların genel sağlık sigortalı sayılmaları konusunda birtakım uygulama sorunları yaşıyorduk. Özellikle "prim borcu sebebiyle yararlanamayan" diye bir açıklık vardı 6284'te, bir açıklama vardı, "veya diğer mevzuat hükümleri gereğince tedavi yardımından yararlanma hakkı bulunmayanlar" gibi bir ifade vardı. Bunun yerine daha toplu bir ifade getirilmiş, "Genel sağlık sigortası olmayan ya da bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına da girmeyen" diye daha genel, daha toplu bir ifade getirilmiş. Biz olumlu değerlendiriyoruz efendim.

BAŞKAN – Evet, peki, bu konuda söz almak isteyen ya da soru sormak isteyen milletvekilimiz var mı?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben bir şey daha sorabilir miyim?

BAŞKAN – Peki, buyurun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben bir de şeyi sormak istiyordum, Fatma Hanım'a da gitmişlerdi, -Fatma Şahin'e- hatta uğraşıyordu: Bu ev işçileri yani temizliğe gelen işçiler, onların da sigorta kapsamına alınması... Öyle bir talepleri var ve haklı bir talep diye düşünüyorum çünkü hakikaten de zor bir iş. Yüksek apartmanlarda camlara falan çıkıyor pek çoğu ve hiçbir sigortaları yok. Yani, hazır böyle bir kanun hazırlanırken bunu gündeme almak ve buraya eklemek mümkün değil midir? Fatma Şahin de buna şey bakıyordu, Sayın Bakanımız...

BAŞKAN – Buna gene SGK Başkanımız cevap verebilir. Bu konuyla ilgili Çalışma Bakanlığı da bir çalışma yapıyordu, onlara da bu talepler ulaştı çünkü, bir bilgi versin Sayın...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Evet, evet, biliyorum; Sayın Fatma Şahin de bununla uğraşıyordu veya olumlu bakıyordu en azından ama bir yıl geçti aradan. Onların örgütleri mi veya bir grup kadın gelmişti Meclis'e, bu konuyu konuşmuşlardı.

Teşekkürler.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Kısa bir bilgi vererek başlayayım.

Bununla ilgili bizim yürüttüğümüz birtakım çalışmaların yanı sıra, özellikle bu, Almanya'da uygulanan mini jop sistemi dediğimiz çalışmayı da nasıl ülkemizde uygulamaya sokabiliriz noktasında şu anda aktüeryal çalışmalarımız devam ediyor. Biraz zaman aldı ama hani, bir paket içerisinde değerlendirilim diye bu yasa içerisinde yer almadı. Yani, başka çalışmalarımız da var; diğer teşviklerle ilgili, çocuk teşvikiyle ilgili, diğer planlamalarla ilgili 4-5 maddelik çalışmamız var, onu da o kapsamda değerlendiriyoruz. Çok uzun bir zaman almayacaktır diye düşünüyorum ama bu kanun tasarısında yer almadı şu anda, evet, yetişmedi.

BAŞKAN – O zaman, kanun tasarısından sonra o konularla ilgili bir genel bilgi verebilirseniz...

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Tabii ki.

BAŞKAN – O zaman öyle devam edelim olur mu?

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Tabii ki diğer çalışmalarla ilgili de istişare etmemizde fayda olabilir.

BAŞKAN – Öyle yapalım, tamam, peki.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Bir de bu, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğümüzün belirttiği konuyla ilgili olarak da bu maddede yani 1'inci maddede yer alan husus... Tabii, uygulamadaki mevcut sıkıntılar ve bize de gelen yoğun şikâyetler ve talepler üzerine biz bunu gündeme aldık çünkü bu noktada kadınların tescil sürecine dâhil edilmeleri ciddi sıkıntı yaratan bir konu yani bir taraftan korumaya çalışıyoruz, diğer taraftan bu süreçlere dâhil ettiğimiz zaman koruma mantığının dışına çıkmış oluyor. Ciddi sıkıntılar vardı, o yüzden ciddi bir rahatlama sağlayacak o noktada; özellikle, hani, şiddete maruz kalan kadınlarımızla ilgili ve tanık koruma kapsamında olan kişilerle ilgili.

BAŞKAN – Tamam, çok teşekkürler.

Tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlamış bulunuyoruz.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesi Komisyonumuzun çalışma alanıyla ilgili olması sebebiyle, belki, özellikle sadece bu maddenin görüşülmesi gerekir çünkü burada bizim haricimizde Sağlık, Aile

Komisyonu, Gençlik ve Spor Komisyonu, Adalet Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu; Bayındırlık Komisyonu, Çevre Komisyonu gibi -biraz torba bir kanun gibi olduğu için- diğer komisyonlarda da diğer maddeleriyle ilgili görüşmeler olacak. Ben onun için 1'inci maddesinin görüşülmesini oylarınıza sunmak istiyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesinin; birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendine "üçte birinden az olan vatandaşlar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile gelir tespiti yapılmaksızın genel sağlık sigortalılığı ya da bakmakla yükümlü olduğu kişi bulunmayan Türk vatandaşlarından 18 yaşını doldurmamış çocuklar" ibaresi, aynı bendin (7) numaralı alt bendine "ücretsiz faydalanan kişiler" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile ana ve babası olmayan Türk vatandaşlarından 18 yaşını doldurmamış çocuklar" ibaresi eklenmiş, yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ülkemizde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler birinci fıkranın (d) bendindeki ve 52 inci maddenin ikinci fıkrasının ikinci cümlesindeki şartlar aranmaksızın ilk kayıt tarihinden itibaren üç ay içerisinde talepte bulunmaları halinde genel sağlık sigortalısı olurlar. Bu sürede talepte bulunmayanlar hakkında öğrenimleri süresince genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmaz. Kendilerince 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının üçte birinin 30 günlük tutarı üzerinden genel sağlık sigortası primi ödenir."

"27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu kapsamında haklarında koruma tedbirleri uygulanan kişiler ile 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hükümlerine göre hakkında koruyucu tedbir kararı verilen kişilerden genel sağlık sigortalısı olmayan ve genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına da girmeyen veya genel sağlık sigortası kapsamında olup sağlık yardımlarından yararlanamayanlar, bu hâllerin devamı süresince gelir tespiti yapılmaksızın birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır."

BAŞKAN – Evet, söz almak isteyen milletvekilimiz var mı?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben...

BAŞKAN – Buyurun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben, gene, bu Tanık Koruma Kanunu'yla ilgili söz almak istedim. Bunun bence ayrı bir madde olması gerekirdi. Yani, ben şahsen, burada söylenen her şeye

katılıyorum. 18 yaşından küçük çocuklar, işte, bu, Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında koruyucu tedbir alınan kişiler, vesaire, bunların hepsi çok olumlu. Yani, bu hep yapıyor kanunlarda, birbirinden alakasız şeyler bir araya getiriliyor, oylamaya gelince de insan hangisini oylayacağını şaşırıyor. Yani, gerçekten de bu Tanık Koruma Kanunu bence problemli bir şey. Kadınlarla ilgisi de yok, çocuklarla da ilgisi yok. Neden aynı maddenin içine sıkıştırılıyor, bunu anlamış değilim! Bu ayrı bir madde hâlinde düzenlenebilirdi, dolayısıyla da maddeler oylandığında insanların kafası daha berrak olurdu. Yani, evet, kadınları koruyalım, şiddet gören kadınları koruyalım, çocukları koruyalım, yabancı uyruklu gençleri de koruyalım, eğer ülkemize gelmiş ve eğitim görüyorlarsa ama bu Tanık Koruma Kanunu'nun burada ne işi var? Yani bu niye... Mesela "Madde 2" diye bu ayrıca bahsedilebilir.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Vekilim, buradaki maddelerin hepsi bizim 5510 sayılı Kanun'un 60'ncı maddesiyle ilgili olduğu için tek maddede toplandı ve bu kapsamdaki kişilerin, maddede geçen kişilerin genel sağlık sigortalılıklarıyla alakalı olduğu için tek maddede toplandı.

Biz aslında ilk aşamada bunları ayrı ayrı hazırlamıştık ama daha sonra, o genel taramamızda, 60'ncı maddeyle alakalı olduğu için tek maddede toplanmanın daha yararlı olacağı noktasında bir görüş birliğine varıldığı için o şekilde yapıldı. Yani, gizli tanıklık müessesesiyle ilgili olarak da yani, bu, tabii, Türk Ceza Kanunu ve Ceza Usul Kanunu'nda hükme bağlanmış bir konu sonuçta. Zaten, cumhuriyet savcılarınca belirlenmeleri nedeniyle herkes gizli tanık olamıyor, herkes gizli tanık olma şeyinde değil. Gizli tanıklara birtakım güvenceler ve korumalar getirmediğimiz zaman da hiç kimse gizli tanık olamıyor yani böyle bir sıkıntı var. Yani, sadece Genel Sağlık Sigortası değil başka birtakım korumalarda da bunlara gereksinim duyulabiliyor. Mesela, estetik operasyonlar falan. Estetik operasyonlar gerekiyor yani genel sağlık sigortalılıkları kapsamında. Dolayısıyla, yani, o, hani, belki birinci bahsettiğiniz hususa cevaben bu söylediklerim ama "Neden hepsi tek maddede toplandı?" konusu da bizim 60'ncı maddeyle alakalı olduğu için tek maddede toplandı ve ayrı bentler hâlinde düzenlendi.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Başka ekleyecek bir şey var mı?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ayrı ayrı değil aslında, "a, b, c, d" diye yazılmamış burada.

BAŞKAN – Bent olarak var.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Mesela, madde 2'de (a) bendi, (c) bendi, bunlar var ama burada yok.

BAŞKAN – O, eski kanuna atıf da yaptığı için (a), (c) bendi ikinci şeyde açıklama var, ikinci kanunda da bent hâlinde düzenlenmiş.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Öyle mi?

BAŞKAN – Evet.

Başka ekleyecek bir şeyimiz var mı arkadaşlar?

Öyleyse ben tasarının tümünü oylarınıza sunmak istiyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu tasarının esas komisyona havalesi ivedilik arz ettiği için genel uygunluk bildirimini içeren Komisyon Raporu'nu imzaya açıyorum. Esas komisyona da bugün, genel uygunluk bildirimini içeren raporu yollayalım.

Şimdi, Komisyonumuzun görüşmesi gereken kanunun 2'nci maddesini de bitirdikten sonra, şimdi, SGK Başkanımızdan, özellikle kadınlara yönelik uzunca zamandır devam eden çalışmalar hakkında hangi noktaya geldik? Kadın çalışanların durumlarının iyileştirilmesi, çalışma hayatının adaptasyonunun sağlanması, istihdamın artırılması, yapılan çalışmalar, projeler; heybede neler var, bunlar hakkında bir bilgi alalım isteriz.

Söz sizde, buyurun Sayın Gökalp

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; belki, önce, neler yaptık, onların bir özet hâlinde üzerinden geçmekten fayda olabilir, derli toplu bir şekilde bahsetmek açısından.

Bu zamana kadar tabii ki ilk başta hem reform çalışmasıyla ve daha sonra çeşitli tarihlere yaptığımız değişik kanun düzenlemeleriyle... Örneğin, dul ve yetim aylığı alan BAĞ-KUR'lu vatandaşlarımıza da evlenme ödeneği alma imkânı getirdik. Yine, BAĞ-KUR'lu vatandaşlarımızın emzirme ödeneğinden yararlanmalarına imkân sağladık. Sigortalı kadınlarımıza iki çocuğa kadar, dört yılı geçmemek üzere doğum borçlanması yapma imkânı getirdik. Şu anda yaptıklarımızdan yapacaklarımıza da belki ara ara değinmekte fayda var. Şu anda bunu geliştirme noktasında çalışmalarımız devam ediyor yani henüz sonuçlanmadığı için çok kesin bir bilgi vermem şu anda mümkün değil. Tabii ki özellikle mali boyutuyla ilgili çalışmalarımız tamamlanmadı. Hani, bu, iki çocuğa kadar, üç çocuğa kadar olabilir mi ya da daha fazla olabilir mi? Nasıl bir düzenleme getirebiliriz? O konudaki çalışmalarımız devam ediyor.

Yine, tarımda kendi nam ve hesabına çalışan kadınların aile reisliği olma şartını kaldırarak geriye doğru hizmet almalarını sağladık. Bu da çok önemli sorunlarımızdan bir tanesiydi. Bakıma muhtaç engelli çocuğu bulunan kadın sigortalılara çalışmalarının dörtte 1'i oranında gün sayılarına ilave ve emeklilik yaşlarından indirim yapılmak suretiyle beş yıla kadar erken emeklilik hakkını getirdik. Yine, buna bağlı olarak şu anda yaptığımız çalışmalardan bir tanesi de erkeklere dönük yani bunu talep etmeleri hâlinde bakıma muhtaç çocuklara bakmaları kaydıyla erken emeklilik şansı olabilir mi? Devam eden çalışmalarımızdan bir tanesi bu.

Yine, doğum yapan BAĞ-KUR'lu kadın sigortalılara SSK'lı kadınlarımızda olduğu gibi doğum yardımı hakkı getirdik. El sanatlarıyla uğraşan kadınlarımıza -düşük prim ödeyerek- otuz gün

hizmet alma hakkı sağladık. Yine, 18 yaşından büyük kadınların istihdamını teşvik ettik, bu teşvik yine devam etmiş oluyor.

BAŞKAN – Hangisi ?

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Kadın teşviki. 18 yaşından büyük kadınların istihdam edilmeleri hâlinde işverenlere sağlanan teşvik.

BAŞKAN – Hangi yıla kadar?

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – 2015 yılına kadar.

BAŞKAN – 2015' e kadar devam edecek?

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Evet.

Beş yıla kadar uzatmaya da -şimdi arkadaşımızın verdiği bilgi- Bakanlara Kuruluna yetki verilmesi, o süreyi uzatmak...

BAŞKAN – Daha da uzatılması için...

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Evet.

BAŞKAN – Tamam.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – İki denemeye kadar tüp bebek tedavilerini ödemeye başladık. Yine, şu anda yürüttüğümüz çalışmalardan birisi “Burada acaba yine bir ekstra hak sağlayabilir miyiz?” yani iki deneme değil de hani “Üç denemeye kadar olabilir mi?” gibi.

Yine, doğum yapan devlet memurları kadınlarımızın bir yıl olan ücretsiz izin sürelerini iki yıla, altı ay olan doğum izni sürelerini de bir yıla çıkarttık. Yine, bununla bağlantılı olarak şu an yaptığımız “paket çalışma” dediğimiz çalışmada bu sürelerle ilgili bir çalışmamız var, sürelerin artırılmasına dönük olarak.

Kadınlarımızın yoğun çalıştığı organize sanayi bölgelerinde kreş açılmasını zorunlu hâle getirdik. Yine, taslak çalışmalardan bir tanesi de hani “Kreş olmayan yerler için kadınlara ek bir şey tanınabilir mi, ücret teşviki gibi bir mekanizma sağlanabilir mi?” Doğum izni, ücretsiz izin ve doğum iznindeki kamuda çalışan kadınların genel sağlık sigortası primlerinin ödenmesini sağladık. Dolayısıyla, hani, şu ana kadarki çalışmalarımız bunlardı. Şu anda yaptığımız çalışmada da, bu, ara ara bahsettiğim gibi, hem “Buradaki düzenlemelerin biraz daha genişletilmesi sağlanabilir mi?” işte, “Doğum borçlanmasında sayı artırılabilir mi?” gibi çalışmalarımız da devam ediyor. Hemen hemen o aktüeryal çalışmaları sonuçlandırma noktasındayız ama aynı konuyla ilgili diğer bakanlıklarımızın da çalışmaları olduğu için onların çalışmalarını ne zaman tamamlayacağı ve dolayısıyla birlikte yapacağımız çalışmanın da ne zaman sonuçlanabileceğini şu an bilemiyorum ama çok uzun bir zaman almayacaktır diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Peki, Sayın Başkan, teşekkür ediyoruz.

Bir de bu, evde çalışanlar ve de esnek çalışmayla ilgili, özellikle, prim ödeme ve altyapı hazırlığı olmadan bu tür, kadın istihdamını artırmaya yönelik, işte, tartışılan esnek çalışma modelleri ya

da böyle, evde hizmet veren kadınların sosyal güvenlik şemsiyesi altına girmesi, ama kayıt dışılığı önleyip sürekli istihdamın da sürdürülebilir olması açısından esnek çalışma ve diğer modellerde SGK'nın yapması gereken altyapılar ya da bununla ilgili yapılan çalışma var mı, buna bir altyapı hazırlığınız var mı? Bir de bu konularla ilgili bir bilgi verebilerseniz, hem evde çalışan kadınlar hem de esnek çalışmayla ilgili, özellikle SGK'nın yapması gereken altyapı çalışmaları, bununla ilgili bir çalışmanız var mı?

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Çalışmamız var bu konularla da ilgili olarak. Örneğin, evde engelliye bakan kadınların daha düşük prim yatırarak isteğe bağlı sigortalı olabilmeleri konusunda bir çalışmamız var. Yine, “Bu esnek çalışma modelleri nasıl olabilir?” yani, hani “Kısmi çalışma, yarım gün çalışma şeklinde mi? Diğer modeller nelerdir?” Diğer ülke örnekleri üzerinde birtakım çalışmalarımız var.

Sayın Başkanım, isterseniz şöyle bir şey yapabiliriz: Bu, bizim, hemen hemen tamamlama noktasında olduğumuz çalışmaları belki ayrı, Komisyon üyelerimizle bir oturum şeklinde düzenleyerek... Çünkü, hani, şu anda detaylı sunularımız yanımda değil çünkü belki Komisyonun başka önerileri olabilir bu çalışmalar tamamlanmadan. Dolayısıyla, biz, onların da altyapı çalışmalarını diğer bakanlıklar da çalışmalarını tamamlayana kadar, en azından bir noktaya getirmiş oluruz. Eğer böyle bir şeyi uygun görürseniz, bunlarla ilgili ayrı bir oturum düzenlenebilirse daha detaylı bir sunum yapabiliriz diye düşünüyorum çünkü bizim de eksik kaldığımız, düşünemediğimiz, öngöremediğimiz hususlar olabilir. Tabii ki sonuçta bütün önerilerin mali çalışmalarını yapmak durumundayız ama en azından mevcut olan çalışmalarımızı size sunup sizlerin önerileri doğrultusunda onları da daha detaylandırabiliriz diye düşünüyorum kurum olarak, siz uygun görürseniz.

BAŞKAN – Evet, şimdi, bu konuda, tabii, Kalkınma Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı koordineli bir şekilde bir çalışma yürütüyor. Bununla ilgili, uzmanlar seviyesindeki çalışmalar zannedirim bitti, bakanlar seviyesinde bir çalışma noktasına geliyor. Komisyonumuz bu dönem, tabii, stratejik olarak kadın istihdamının artırılmasına da önem verdiği için bir Alt Komisyon kurmuştu. Bu Komisyonun çalışmaları da bitmek üzere, rapor yazılma noktasında. Dolayısıyla, ortaya çıkan birtakım öneriler, şeyler, bunları paylaşmamız gerekir. Ben Sayın Bakanımızın özellikle bu toplantıya gelmesini çok arzu ettim ama Bakanımız da çok yoğun, biz de gündemi değiştiremiyoruz çünkü salı gününe verdiğimiz için toplantıyı değiştiremedik. Aslında katılmayı arzu ediyordu ama daha önceden planlandığı için toplantıları öteleyemedi. Aslında, bu konuda, bakanlarımızı Komisyona davet edeceğiz yani bir ortak çalışma yapmak gerekir. Bu konuda ortaya konulan neler var, biz ne ortaya koymuşuz, bunu bir tartışmamız gerekecektir.

Ben sözü Sayın Çalık'a bırakıyorum.

Ondan sonra da Sayın Kaynarca'ya söz vereceğim.

Buyurun.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Özellikle iki konuyu gündeme getirmek istiyorum: Birincisi, “İki çocuğa kadar doğum borçlanması yapıyoruz.” dediniz. Türkiye nüfusu, maalesef, artık, dünyanın kabul etmiş olduğu “altın oran” denilen 2,1’in altında nüfus artış hızıyla paralel gidiyor ve şu an 2,1’in altına da düşmüş vaziyette; 2,08. Dolayısıyla, bundan sonra yapılması gereken işlem, gelişmiş ülkelerin -Almanya gibi- doğurganlığı artırmak için verilen teşvikleri... Onların verdikleri, gelişmiş ülkelerin verdikleri teşviklere dönüp baktığımızda inanılmaz derecede. Biz o seviyeye gelmeden nüfus artış hızımızı ve doğurganlık hızlarımızı artırmak için bence mutlaka ve mutlaka iki çocuk ve sonrasına da dâhil olmak üzere -sınır asla koymamız gerekir- sonrasında da erken doğum borçlanmasını yapmamız gerekir diye düşünüyorum. Bununla ilgili olarak da sizlerden hassaten özel çalışma istiyoruz.

İkincisi, sayın bakanlarımızın, hem Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın hem de Faruk Bakanımızın, Kalkınma Bakanımızın yapmış olduğu çalışmaların varlığını biliyorum. Doğum öncesi ve doğum sonrası sekiz haftalık izinlerle ilgili yapılacak olan çalışmalarda da bu konudaki hassasiyeti kadının istihdama katılımı açısından çok önemli gördüğümüzü ifade etmek istiyorum çünkü en önemli engel olarak görülüyor. Dolayısıyla, bu konuda da yasal düzenlemelerle katkılar sunulursa çok iyi olur.

Son olarak, 18 yaşından sonraki evlatlarımızın üniversiteye geçişi esnasında üç aylık bir süresi vardı, onu da çözdük ve şimdi bu 0-18 dedik, tekraren bu yasada “Artı üç ay” dememize gerek var mıydı, onu da bir hatırlatmak istedim tekraren.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Sayın Vekilim, o süre dört ay, üç ay değil. Burada teknik arkadaşlarımızın görüşü gerek olmadığı noktasında ama bir mağduriyet oluşturmayacağı yönünde yani burada yazmamamızın.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Ama şöyle bir şey: Mesela, çocuk, liseden mezun oluyor ve ondan sonra üniversiteye gidiyor. Orada bir yaz dönemi bir boşluk kalıyor ve dolayısıyla üniversite öğrencileri sigorta kapsamına alınıyor ve devam edebiliyor ama -Allah korusun- o esnada yaşanılacak herhangi bir sağlık problemi gençlerimize, evlatlarımıza çok ciddi sıkıntılar yaratıyor. Dolayısıyla, o süreci korumamız gerektiği kanaatindeyim.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Sayın Vekilim, hani, o düzenlendiği için zaten bir sorun yok, yoksa bir şey değil.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Tamam.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Zaten düzenlenmiş olduğu için yeni bir şey ekleme yapmaya gerek yok noktasında...

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederiz.

Sayın Kaynarca...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben, bu, son hazırlanan, kadınları da içeren 7-8 maddelik çalışmayla ilgili birkaç bir şey söylemek istiyorum.

Kadın istihdamıyla ilgili Alt Komisyonunda da görevim var. Orada çalışma yaparken yurt dışındaki örneklere dikkat çektik biz ve sendikal yapılar içerisinde sendikacılar, işverenler hemen hemen her biriyle görüştüğümüzde, bazen kadın lehine adım atıldığında onun iş gücüne katılımında aleyhe döndüğünün de örnekleri ve fotoğraflarını verdi onlar ve mesela doğum izniyle alakalı Almanya fotoğrafında on dört hafta var ama İngiltere'deki yapıya baktığınızda elli iki hafta gibi doğum izni süresi kullanılabilir. Biz bunda ne aşamadayız? Şu anda yirmi dört hafta öngörüldüğünü biliyorum. Mevcut düzenleme on altı hafta şeklinde şu anda, doğumdan önce iki ay ve iki ay da sonrasında var; bu bir.

İkincisi: Yurt dışı fotoğrafında yine, anne izni, baba izni, bir de ebeveyn izni diye farklı bir üçüncü kalem var ve bu ebeveyn iznini kattıklarında yani anne müsait olabilir veya babanın çalışma koşulları çocuk adına farklı olabilir... Anayasa'da -işte, 10'uncu maddesi, 41'inci maddesi ve 50'nci maddesinde- yaptığımız değişikliklerde, hele ki özellikle 41'inci maddede, aile sorumluluğunu yani çocuklar ve o yapı içerisindeki sorumluluğu ne yapıyoruz, babaya da anneye de eşit sorumluluk yüklüyoruz. Bu maddeye de istinaden, ebeveyn iznini tıpkı yurt dışı örneklerinde, özellikle İskandinav örneklerinde, o ülkelerdeki örneklerle eş değer yapabilir miyiz? Bu kanun tasarısının hazırlanması noktasında, özellikle anne baba ayırmaktan öte ebeveyn izni kapsamında yapabiliriz çünkü bir ülke örneğinde şöyle bir şey gördüm, diyor ki: "Altı ay içerisinde anne ya da baba bunu arzu ettiği dilimlerde kullanılabilir." veya başka bir ülkede "Bir yıl içerisinde arzu ettiği noktada kullanılabilir." Yani burada hedef ne? Çocuğu mağdur etmeden ailenin o temel gücünü ön plana çıkartarak korumaksa dolayısıyla, ebeveyn izni kalemimi dikkate almak lazım diyorum.

Üçüncü ve son olarak da Sayın Başkanım, kreşe dikkat çekeceğim. Kreşe ilgili Sayın Bakanımızla görüşmüştük biz, bir hafta önce, 10 kişilik lokal bir programda, o ne aşamada onu da paylaşmıştık, şöyle bir şey: Kamuda zorunluluk getirme gibi bir ayrıntı vardı, yani bence bu çok değerli bir şey. Özel sektörde ilgili de kadın çalışan ve 150'yi 200'e çıkartıp "çalışan personel" demek de kadın aleyhine olan o yapıyı yine, o ebeveyndeki özel ayrıntıyla yine, altını çiziyorum, yani "çalışan personel" o da bu kapsam içerisindeydi hazırlanan yapı içerisinde.

Sözün özü şu: Biz istihdam altyapısı içerisinde, diğer Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu içerisinde bu mevcut hazırlanan... Çok çok maddeleri var, çok ayrıntı alt başlıkları var ama 8 başlık bizim Komisyonu hemen hemen direkt ilgilendiriyor. Ne aşamada, nasıl oldu, hangi bölümler tartışılıyor ve ne aşamaya gelecek? Yani önümüze bitmiş hâliyle değil, bunu mevcut örnekleriyle paylaşıp da istişare edebilme noktasında Komisyonumuzla bir program yapılabilirse bence çok faydalı olur diye düşünüyorum. Raporumuz da -Başkanım ifade etti- bitme aşamasında.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Bahsettiğiniz hususlardan ilki, yani hani kadın istihdamını nasıl etkileyecek bu yapacağımız teşvikler? Özellikle, Sayın Bakanımızın talimatıyla da bizim de titizlikle üzerinde durduğumuz bir konu, yani diğer ülke örnekleri de çok çeşitlilik arz ediyor ama bizim ülkemizde zaten kadın istihdamına ilişkin ciddi sorunlarımız var, dolayısıyla, bunun düzenlenmesini yaparken biz de çeşitli alternatifler üzerinde ve bunu mümkün olduğunca etkilemeyecek şekilde ya da doğum sonrasında yani izin sonrasında kısmi çalışmaya, işte, bu esnek çalışma modellerini de dikkate alarak imkân sağlayacak bir şekilde çalışmalarımızı yapmaya çalışıyoruz ama dediğim gibi, şu anda son şeklini almadığı için yani diğer bakanlıklarımızla birlikte son noktayı bir anlamda koyacağımız için tam olarak nasıl olacağına ilişkin şu an bir şey söyleyemiyorum.

Bebeğin izni konusu da yine bizim Bakanlığımızın ve kurumumuzun sunduğu öneriler arasında yer alıyor, yani bunun ebeveyn izni şeklinde düzenlenmesi konusu sizin de belirttiğiniz sebepler nedeniyle. Yani dolayısıyla, bizim kurum olarak, şu andaki çalışmalarımız tamamen sizin söylediğiniz bu üç hususu dikkate alarak hazırladığımız önerileri içeriyor ama hani sayın bakanlarımızla o yapılacak olan toplantıda birazcık daha net bir şekilde detayları ortaya çıkacaktır diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Sayın Toprak...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Demin söylemeyi unuttum, ben de sevgili arkadaşım Öznur gibi, Yadigar Hanım'ı kutlamak istiyorum, böyle bir kurumun başına bir kadının gelmiş olması gerçekten çok sevindirici, tebrik ediyorum ve çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Söylemek istediğim şey bu çocuk meselesiyle ilgili. Demin tabii, şaka yaptım “Neden 3 çocuk değil.” diye çünkü evet, doğru, yani ileriye dönük olarak yapılmış olan araştırmalar Türkiye ekonomisinin büyüdüğünü 2050’li yıllarda daha da fazla büyüyeceğini ama buna karşın nüfusun düşeceğini gösteriyor dolayısıyla, burada teşvik düşünülebilir yani daha fazla çocuk için teşvik düşünülebilir ama bu düşünülürken bunun planlı yapılması lazım diye düşünüyorum ben ve Türkiye’de bu yapılmıyor. Yani en azından mesela Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte çalışıp bu doğacak olan çocukların eğitiminin garanti altına alınması lazım, yani mevcut durumda ilkokul sorununu büyük ölçüde çözdük, ona rağmen hâlâ kız çocukları daha geride erkek çocuklarına kıyasla ama mesela lise ve daha üstü eğitimde gerçekten çok kötü durumdayız. Yani Türkiye’nin ileride ekonomisi büyüyecekse, böyle lümpen, okumamış, kol gücüne dayanan işçiye ihtiyacı olmayacak, eğitilmiş bir iş gücüne ihtiyacı olacak ve maalesef Türkiye’de de bugün dahi gençlerimize yeterli eğitimi sağlayamıyoruz, yani üniversiteye gidenlerin sayısı çok düşük, liseye gidenlerin sayısı da düşük, kız çocuklarında da daha bile düşük. Şimdi, dolayısıyla, bu böyle nüfusumuz büyüsün, 3 çocuğu teşvik edelim, 2 çocuğu teşvik edelim, hatta Sayın Başbakan 5’e bile çıkardı, iyi hoş da bunu teşvik etmeden önce bunun çok uzun

vadeli bir planının yapılması lazım, özellikle eğitim konusunda, yani Türkiye'nin ben bugünkü sorunlarının, her türlü sorununun, hem sosyal sorunlarının hem ekonomik sorunlarının, kadına karşı şiddet başta olmak üzere eğitimsizliklerden yani genel olarak eğitimsiz bir nüfusa sahip olmamızdan kaynaklandığını düşünüyorum. Dolayısıyla, bence bu, tek başına planlanabilecek bir şey değil böyle bir teşvik mekanizması bunun hem bütçelendirilmesinin eğitim sistemiyle bağlantılı olarak ve hem de bu doğacak olan ve büyüyecek olan nüfusun eğitiminin -öyle sadece beş yıllık, sekiz yıllık eğitimden bahsetmiyorum- garanti altına alınması lazım. Yani ülkede doğan her çocuk üniversiteye gitmeyebilir ama çağdaş ülkelere baktığınızda en azından bu sanat okulları vesaire kanalıyla insanlara, herkese bir meslek kazandırılıyor ve yapılan bütün araştırmalarda ilkokuldan itibaren her eğitim kademesinde kişilerin daha demokrat, daha hoşgörülü, daha liberal yani politik liberal değerlere sahip oldukları saptanmış vaziyette. Dolayısıyla, ben karşıyım yani böyle kendi başına 2 çocuğa teşvik vermeye, hele hele 3'e, 4'e falan; eğitim meselesiyle birlikte hesaplanmadığı, hesap edilmediği ve planlanmadığı sürece.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Toprak, teşekkür ediyoruz.

Aslında, aklın yolu bir. Demek ki, Türkiye ekonomisi büyüyor, dinamik nüfus, nüfusun genç nüfus olarak devam etmesi gerekli, sadece eğitimsiz bir şekilde büyüme de mümkün değil, dolayısıyla, bu hedef konulduğunda nitelikli iş gücüyle birlikte büyümenin gerçekleştirilebileceğinden dolayı da eğitimle ilgili de aslında bu 4+4+4'le birlikte hem meslek sahibi yapılması hem de işte, meslek liselerinin açılması vesaire bu da buna bir öngörü, bir ışık yani burada da aslında yapılmak istenen herkesin eğitime ulaşması, kızın, erkeğin eğitime ulaşması, nitelikli insan gücünün artırılabilmesi ve Türkiye ekonomisinin büyütülmesi, bu konudaki endişelerinize tabii ki katılıyoruz ama yapılan düzenlemeler de bunlarla ilgili.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bir şey daha söyleyeyim mi?

BAŞKAN – Evet.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bu, demin dedim ya 2050'li yıllarda Türkiye'de... Mesela yapılan birtakım uluslararası araştırmalarda 2050'li yıllarda Türkiye'nin küresel ekonomide önemli aktör hâline gelecek 11 yeni ülke arasında olacağı hesaplanıyor ama bunun şartlarını söylüyorlar o araştırmalar. Şartlarından bir tanesi, kadınların iş gücüne katılımı, bir kere, Türkiye'de çok çok düşük bu ve böyle ekonomik tahminler var, işte, on yıl içinde kadınların iş gücüne katılımı ikiye katlanırsa Türkiye'nin adam başına düşen geliri inanılmaz bir sıçrama yapıyor, üçe katlanırsa daha da sıçıyor falan.

İkincisi de eğitimli bir nüfus. Yani ben Türkiye'nin buna önem vermediğini düşünüyorum, 4+4+4'ün de bunu halledeceği kanaatinde değilim, problemlerli bir model olarak görüyorum 4+4+4'ü. Dolayısıyla, bunu hesaplamadan, bunun planını yapmadan -demin de söylediğim gibi- bu, nüfusu

büyütmek meselesini ben şahsen sakıncalı görüyorum ve Türkiye'nin ilerisi için de sorunlarını çözecek bir mesele olarak görmüyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Arkadaşlar, son olarak Yedigir Hanım'dan şunu isteyeceğim: 2012 yılı içerisinde ilk defa işe girenlerin, istihdama katılanların içinde kadın istihdamı yüzde 49'u bulmuş, böyle bir bilginiz var mı? Yani 2012 yılı içerisinde ilk defa işe girenler, yeni istihdama katılan, yeni istihdam edilenlerin içinde yüzde 49'u kadın olmuş. Bu, çok önemli bir bilgi, Türkiye tarihinde istihdam edilenler içerisinde yani ilk defa işe girecek, dedim ki 1 milyon 300 bin kişinin yüzde 49,5'i kadın. Dolayısıyla, kadın istihdamıyla ilgili özellikle bu teşviklerin ve şeylerin -ikiye katlanması dendi ya- önemli bir gelişme olduğunu görüyoruz. Buna siz de tanık mısınız? Onu bir sorayım, ondan sonra da kapatalım toplantıyı.

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Sayın Başkan, çok değerli Komisyon üyeleri, bu arada, değerli Hocam -benim hocam kendileri - tabii, Sayın Vekilim, ben bundan önceki görevimde de Sosyal Riski Azaltma Projesi'nin direktörüydüm Başbakanlıkta, mutlaka takip etmişsinizdir çünkü şartlı nakit transferinin direktörüydüm, hem de koordinatörüydüm aynı zamanda. Dolayısıyla, eğitimin önemine hani katıldığımız gibi, yıllar önce "Ne yapabiliriz?" diye çalışmaların da bizzat hem tasarım hem de uygulama işinin içinde bulunan bir kişiyim. Gerçekten, birçok bölgede kız çocuklarının okuma oranlarının artırılmasında en ciddi programlarımızdan bir tanesi oldu ve hâlen de devam ediyor, aslında bir proje olarak başladık ama şu anda Hükümet programı olarak devam ediyor. Tabii ki, bu, Sayın Başkanımızın söylediği yüzde 49 oranı da aslında bu bütün hani geçmişten gelen birikmiş süreçlerin, eğitim oranlarının artırılması, bunun yan etkileri olarak ailelerde meydana getirilen davranış değişiklikleri yani kız çocuklarının hem daha çok eğitim süreçlerine dâhil edilmeleri hem de sonrasında iş gücü piyasasına katılmaları noktasında tabii ki bunlar son derece önemli çalışmalar ama yeterli değil elbette ki. Mesela, şartlı nakit transferinde biz liseyi bitirene kadar aileleri destekliyoruz, hani üniversite noktasında normal uyguladığımız bir burs ve kredi programı var, tabii ki orada da daha fazla teşvikler eğere verebilirsek, uygulayabilirsek eğitim seviyesini daha da yükseltmiş olacağız, kadınların iş gücüne katılım oranlarını da tabii ki bununla orantılı bir şekilde yükseltmiş olacağız.

Bunun dışında, tabii, diğer sorunlarımızda var yani kamuda olsun, üniversitelerde olsun kadınların istihdama dâhil edilmelerinin yanı sıra yükselmelerinin önünde de birtakım engeller var. Bugün buradaki tabloya da bakarsanız ben tek kadın olarak burada oturuyorum, beş yıldır bu kurumdayım, genel müdür olarak da tek başıma oturuyordum, hep erkek çalışanlarımız vardı, mesai arkadaşlarımız, şimdi de öyle. Tabii ki bunu hani hep birlikte kadınlar daha fazla yönetim mekanizmalarında yer aldıkça bu konulara tabii ki doğal olarak kendi geçmiş yaşantılarından dolayı da daha da hassas davranma konuları olabiliyor, bunu hep birlikte artıracamız diye düşünüyorum ama 2050 yılına bakıldığında, şu anda mesela 65 yaş üstü nüfusun toplam nüfusa oranı 7,5 iken 2050'de bu oran

20,8 oluyor. Dolayısıyla, bu teşvikler Hocam, gerçekten gerekli ama dediğiniz gibi daha böyle planlı, eğitimi de dâhil ederek bu çalışmalarını yapabilirsek tabii ki daha faydalı bir şekilde bunu, bu süreci geçirmiş ve sonuçlandırmış oluruz diye düşünüyorum. Bu teşvik çalışmasını biz tek başımıza yürütmüyoruz, Kalkınma Bakanlığı da var bu sürecin içerisinde, tabii ki onlar bu eğitimle ilgili boyutu da belki direkt Millî Eğitim Bakanlığı da olsaydı daha da faydalı olabilirdi ama şu an bu çalışmayı yürüten bizim Bakanlığımız.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sağlık Bakanlığı, hepsi içinde...

SGK BAŞKANI YADİGAR GÖKALP İLHAN – Evet, yani birçok bakanlık dolayısıyla birlikte yürütüyor bu süreci hani Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kalkınma, Maliye Bakanlığı, Hazine. Dolayısıyla, tüm etkileri, yani kayıt dışılığı nasıl etkileyecek, kadınların işte, bu, zaten zorla artırmaya çalıştığımız istihdamını nasıl etkileyecek, yani bu teşvikler, kadını istihdamın daha fazla dışına mı çıkacak, dolayısıyla, esnek çalışma modellerinin gündeme getirilmesi; hepsi aslında planlı bir şekilde çalışılıyor ve yürütülüyor hani ondan emin olabilirsiniz ama tabii ki gözden kaçan hususlar olabilir, eksikliklerimiz olabilir muhakkak ki, bu noktada da değerli Komisyonun ve değerli üyelerinin katkıları son derece önem arz ediyor tabii ki kanun aşamasına gelmeden.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, toplantımızın sonuna geldik, katkılarınızdan, katılımlarınızdan dolayı tüm katılanlara, başta SGK'dan ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından uzmanlarımıza ve milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.16